

Arvamuse andmine Riigi Teataja seaduse muutmise seaduse (koosloome keskkond) kohta

Austatud justiits- ja digiminister

MTÜ Open Knowledge Estonia (OKEE) kommentaarid puudutavad koosloome keskkonna määratlust paragrahvis 12¹ Riigi koosloome keskkond ja üleminekusätteid paragrahvis 14.

- Tunnustame Justiits- ja Digiministeeriumi ja Riigikantselei eestvedamist määrata õigusaktiga kindlaks riigi koosloome keskkonna eesmärk, selle sisu ja tööpõhimõtted. Kuna tegu pole vaid töövahendi, vaid avatud õigusloomet toetava platvormiga, on oluline selgelt väljendada norm, mille alusel ametnikud menetlust läbi viivad. Sama norm annab ka õigusloome välja töötamisse kaasatud osalistele kindla teadmise, kuidas protsess toimub.
- Eelnõu sõnastab keskkonna toimimiseks vajalikud üldpõhimõtted, kuid selles ei sisaldu täpsemat infot keskkonna kasutuseks. Seepärast juhime tähelepanu, et keskkonna kui andmekogu põhimäärus alles vajab sisustamist (hetkel toodud sisukord rakendusakti kavandis). Selles on vajalik täpselt kirjeldada nii juurdepääsuõigused, aktide liigid ja nende menetlusetapid, menetlusteabe kirjeldus.
- Eelnõus on öeldud, et keskkonnas olevate andmete kaasvastutavad töötlejad on kõik asutused, kes keskkonda kasutavad. Soovitame need asutused siiski selgemini välja tuua nii seletuskirjas kui edaspidi keskkonna juhistes. Nii tekib selgem arusaam, milliste asutuste poolt ette valmistatavaid akte ja nende menetlusteavet saab keskkonnas näha ja osalusvõimalust kasutada.
- OKEE kui avatud andmete eestkõneleja vaatest on oluline, et keskkonnas on avalikud eelnõuga tegelevate ametnike kontaktid. Kuna ka teiste kasutajate nimed on avalikud, loob selline praktika läbipaistvust ja usaldust. Nimeline sisendi andmine väldib kuritarvitusi ja keskkonna koormamist nn võlts-kasutajate poolt, mis mõjutaks üldist asjalikku arutelu ja koostööd.
- Toetame nõuet, et koosloome keskkonnas koostatud dokumente ja neis sisalduvaid isikuandmeid säilitatakse alatiselt. See võimaldab jälgida õigusloome kujundamist ajajoonel ning viidata samale eelnõule selle eri menetlusetappides. Rõhutame, et oluline on iga menetlusetapi tulemuste eraldi salvestamine ja kättesaadavus, mis tagab protsessi läbipaistvuse ja loob selge ülevaate eelnõu arengu eri versioonidest.

Loodame, et eelnõu võetakse peatselt vastu ning järgneb andmekogu põhimääruse koostamine. Eriti aga loodame näha praktilist rakendamist - koosloome keskkonnas toimuvat aktiivset ja asjalikku koosloomet õigusaktide ette valmistamisel!

MTÜ Open Knowledge Estonia juhatuse nimel
Kristiina Kerge